

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

F-GAZLARA İLİŞKİN MEVCUT DURUM

27 EYLÜL 2018, İSTANBUL

İÇERİK

- Montreal Protokolü ve Kigali Değişikliği
- IPA Projesi
- Mevcut Tebliğ Çalışmaları

MONTREAL PROTOKOLÜ

- Ozon tabakasını incelten maddelerin (OTİM) azaltılmasına ilişkin olarak ilk hükümetler arası temaslar 1981 yılında başlamış ve bu girişim Mart 1985’de Ozon Tabakasının Korunması için Viyana Sözleşmesi’nin kabulü ile neticelenmiştir. Viyana Sözleşme üzerindeki anlaşmayı takiben, vakit kaybedilmeden ozon tabakasını incelten maddelerin kullanımının ve üretiminin kontrol altına alınmasını sağlayacak olan bir protokol üzerinde çalışmalar başlatılmıştır.
- 1985 yılında Antartika üzerindeki ozon incelmesinin tespit edilmesi ile hükümetler, birçok CFC’nin ve bazı halonların üretimini ve tüketimini azaltacak katı önlemlere ihtiyaç olduğu yargısına varmışlardır.
- Eylül 1987’de Ozon Tabakasını İncelten Maddeler İlişkin Montreal Protokolü kabul edilmiştir.

MONTREAL PROTOKOLÜ

- Montreal Protokolü, düzenli olarak yapılan bilimsel ve teknolojik değerlendirmeleri temel olarak OTİM azatım takviminin revize edilebileceği şekilde oluşturulmuştur.
- Bu teknik ve bilimsel değerlendirmeleri takiben, söz konusu Protokole ait takvimdeki azatımın hızlandırılması için 1990'da (Londra), 1992'de (Kopenhag), 1995'de (Viyana), 1997'de (Montreal), 1999'da (Pekin), 2007'de (Montreal) ve 2016'da (Kigali) tekrar düzenlenmiştir.

MONTREAL PROTOKOLÜ VE TÜRKİYE

- Türkiye protokole 19 Aralık 1991 tarihinde taraf olmuştur ve tüm değişikliklerini kabul etmiştir.
- Protokole ilişkin ulusal ve uluslararası çalışmaların izlenmesi Ulusal Odak Noktası görevini yürüten Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın koordinasyonunda gerçekleştirilmektedir.
- Ülkemiz Montreal Protokolünün uygulanmasında başarılı ülkeler arasında yer almaktadır.

KİGALİ DEĞİŞİKLİĞİ

- 9-14 Ekim 2016 tarihlerinde Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü'nün 28. Taraflar Toplantısı Ruanda'nın Kigali kentinde gerçekleştirilmiştir.
- 28. Montreal Protokolü Taraflar Toplantısında görüşülen önemli konular arasında Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin kullanımları ile uzun süredir çalışmaları süren Kyoto Protokolü kapsamında yer alan ve iklim değişikliğine olumsuz etkisi olan Florlu Sera Gazlarının kontrol altına alınması ve azaltımının Montreal Protokolü altına alınması ile ilgili değişiklik teklifleri değerlendirilmiştir.
- Değişiklik teklifi kabul edilmiştir. İmzaya açılmıştır.

KİGALİ DEĞİŞİKLİĞİ

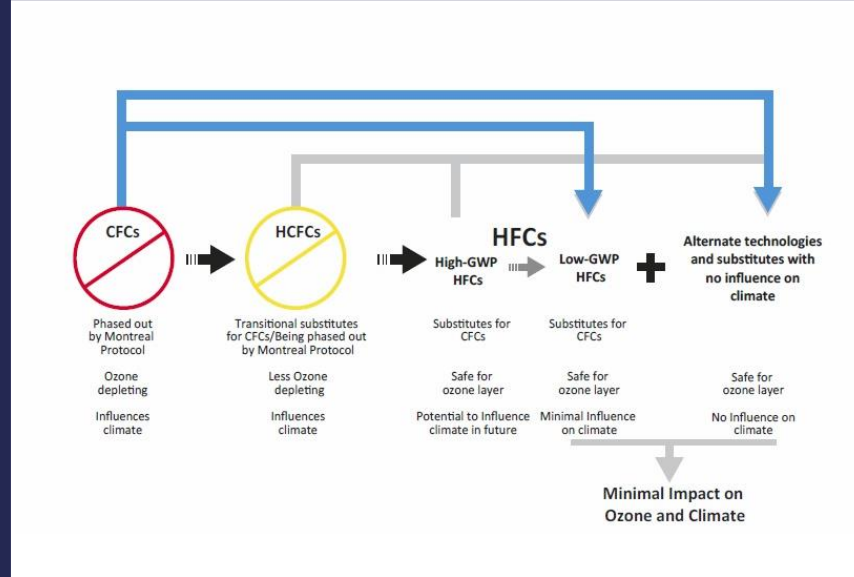
- Söz konusu Değişiklik gelişmiş ülkeler (A2 ülkeleri) ve ülkemizin de içinde yer aldığı gelişmekte olan ülkeler (A5 ülkeleri) için HFC'lerin kontrolünü içeren azaltım takvimlerini içermektedir.
- Bu değişiklik ile Gelişmiş Ülkeler HFC azaltımlarına 2019 yılı, Grup 1 Gelişmekte olan ülkeler **2029** yılı ve Grup 2 Gelişmekte olan ülkeler 2032 yılı itibari ile başlayacaklardır.
- 2010 yılından itibaren üzerinde çalışılan Montreal Protokolü Kigali Değişikliği'nin kabul edildiği toplantıya katılım sağlanması ile ülkemiz Montreal Protokolü'nü imzalayan 197 ülke arasında konumunu belirleyerek florlu sera gazı kullanımı ve ülkemizin sosyo-ekonomik durumunu ve ülke menfaatlerini de göz önüne alınarak A5 Ülkeleri (Gelişmekte olan ülkeler) Grup 1 arasında yer almıştır.

KİGALİ DEĞİŞİKLİĞİ

- Günümüz itibariyle 38 ülkenin onayladığı Kigali Değişikliği 1 Ocak 2019 itibariyle yürürlüğe girecektir.
- Ülkemizde ise değişiklik metni Dış İşleri Bakanlığı'na sunulmuş, onay süreci devam etmektedir.

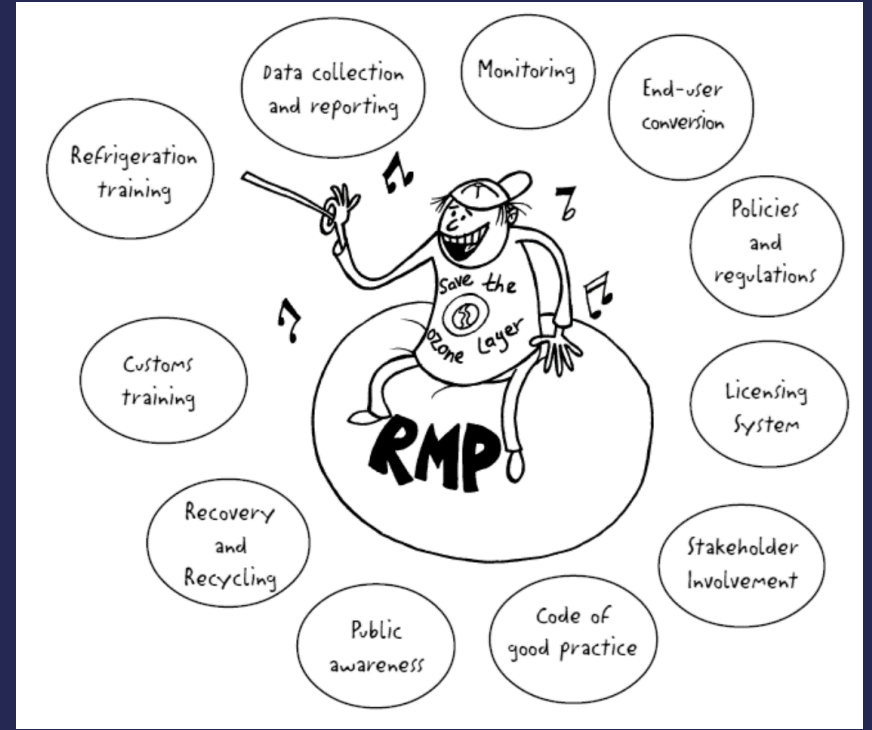

KİGALİ DEĞİŞİKLİĞİ GETİRİLERİ

- HFC, PFC ve SF6 tüketiminin aşamalı azaltımı
- HFC, PFC ve SF6 tüketim, ithalat, ihracat ve hammadde kullanımları ile ilgili CO2 eşderinde raporlama
- HFC, PFC ve SF6 ithalat ve ihracat işlemlerinde lisanslaması
- Eğitimler
- Enerji verimliliği

F-GAZLAR KONUSUNDA KAPASİTE GELİŞTİRME PROJESİ

Bileşen 1 Başlangıç ve Kapanış

Bileşen 2 Mevzuat Boşluk Analizi ve Mevzuat Önerisi

- Aktivite 1: Mevzuat Boşluk Analizi
- Aktivite 2: Hazırlık Aktivitileri
- Aktivite 9: Türkiye için Revize F-Gaz Yönetmelik Taslağı

Bileşen 3 Kapasite Geliştirme Önlemleri

- Aktivite 3: Eğitim ve Sertifikasyon
- Aktivite 4: Farkındalık Yaratma Kampanyası ve F-Gazlarına Alternatifler
- Aktivite 5: Pilot Sızıntı Testi Uygulaması
- Aktivite 7: Uygun Atık Arıtımı ve Geri Kazanımı

Bileşen 4 F-Gaz Envanteri ve Veri Tabanının Kurulması

- Aktivite 6: Ulusal F-Gazları Envanteri
- Aktivite 8: Tam İşlevli Bir F-Gaz Veri Tabanı Raporlama Sisteminin Kurulması

F-GAZLAR KONUSUNDA KAPASİTE GELİŞTİRME PROJESİ

- Merkezi Veri Tabanı Kurulması
- Eğitim ve sertifikasyon şemasının uygulamaya geçirilmesi.
- Ulusal F-Gaz envanterinin oluşturulması.
- 517/2014 EC sayılı AB Tüzüğüne uyumlu yeni bir yönetmelik yayımlanması.

EĞİTİM VE SERTİFİKASYON TEBLİĞİ

F-Gaz Yönetmeliği çerçevesinde florlu sera gazlarına müdahale edecek teknik personele ve bu personelin çalıştığı firmalara sertifika/belge zorunluluğu bulunmaktadır.

Personel Sertifikası

Şirket Sertifikası

PERSONEL SERTİFİKASI

MEVCUT YÖNETMELİK İLE İÇERİSİNDE FLORLU SERA GAZI BULUNDURAN EKİPMANLARIN BELİRLİ ARALIKLARLA PERİYODİK KONTROLLERİ ZORUNLU HALE GELMİŞTİR.

BU KONTROLLERİ VE EKİPMANLARA YAPILACAK HER TÜRLÜ MÜDAHALEYİ YAPACAK PERSONELİN F-GAZ SERTİFİKASINA SAHİP OLMASI GEREKMEKTEDİR.

F-GAZ PERSONEL SERTİFİKASI İKLİMLENDİRME SOĞUTMA, YANGIN, ŞALT VE SOLVENT SEKTÖRLERİNDE ARANMAKTADIR.

ŞİRKET SERTİFİKASI

İçerisinde f-gaz bulunan ekipmanlara bakım onarım, servis hizmeti veren şirketlerin belge alma zorunluluğu bulunmaktadır.

F-gaz sertifikasına sahip personel çalıştırmak.

Sertifikalı personelin yönetmelik gereği uygulaması gereken işlemleri yapabilmesi için gerekli ekipmanları şirket bünyesinde bulundurmak.

SERTİFİKA/BELGE SİSTEMİ

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM

ZEYNEP GÖKÇEN AŞAN

gokcen.emre@csb.gov.tr

0312 586 32 96